

Да није смешно било би сигурно отужно. Политички водвиљ којем смо свакодневно бесомучно подвргнути стално се обogaћује новим сценама и новим „бисерима”. Превише патетике и јефтине демагогије. Имали смо, тако, протеклих дана прилику да видимо пензионисаног генерала Божидара Делића који готово да плаче док говори о својој дилеми избора између Војислава Шешеља и Томислава Николића.

Био сам напросто запањен. Прво, генералима, па и пензионисаним, не доликује да плачу, поготово што нико од генерала није јавно заплакао када је војска Југославије 1999. године одлазила са Косова. Нико од генерала није јавно заплакао ни када је нестајала она велика Југославија. А скоро сви су одмах после 1991. пожурили да зидове својих кабинета украсе великим сликама војводе Мишића, Степе Степановића, Бојовића, Путника...

У Босни су нови српски генерали чак и нове генералске капе прилагодили старим капама српских војвода из Првог светског рата. Па је онда после 1995. године један од тих генерала постао и службеник Хашког тужилаштва. У међувремену, у Србији је један од бивших начелника Генералштаба, и у том тренутку потпредседник Владе Србије, ухапшен док се састајао са човеком из ЦИА у мотелу на периферији Београда. Нешто раније, док је трајало бомбардовање НАТО-а, један начелник Генералштаба лепо је проширивао и адаптирао своје стамбене квадрате, после тога је нови начелник Генералштаба наводно послао у Хаг одређену документацију, али му ни то није помогло да и он тамо не стигне за документацијом, па је онда опет један нови начелник Генералштаба намерно задржао један папир у својој фиоцикако авиони „Г-4” не би били пребачени у Србију, већ су остали тамо где су остали, а он добио лепо дипломатско-војно место у иностранству. И сада, имамо претерано узбуђеног генерала Делића, за којег сви кажу да је био херој одбране Косова 1999. године. И чију узбуђеност је изазвала та тешка дилема избора између Шешеља и Николића. Што би неки рекли: „мош’ мислит”.

Погледам понекад на „Дискаверију” неке емисије из Другог светског рата. Оригиначне снимке, фелдмаршал фон Паулус предаје у Стаљинграду своју 6. армију. Достојанствено, војнички ледено, са шалом око врата, уредна униформа са врпцама одликовања и ордена, рукавице. Капитулација Немачке у Поздаму, немачки генерали и адмирал у белим, црним и смеђим рукавицама, са палицама, озбиљни, достојанствени. Нико не плаче.

Терет своје јавне функције, садашње или бивше, свако би требало да носи достојанствено. Да ли је нечија снајка због политичког тренутка одређеног дана била узрујана, па нечији унук тог дана није отишао у обданиште, па није ваљда да то Србија мора да зна? Посебно у контексту чињенице да је на хиљаде и хиљаде људи на простору бивше Југославије изгубило своје најмилије и своју имовину...

Кенедијеви у Америци терет свог политичког деловања годинама носе без јавних жалопојки и са врло трагичним последицама. У Србији, политичка злоупотреба деце и унука на јавној сцени већ одавно захтева једну озбиљну социолошко-психолошку

расправу. Многима су говори препуни добробити за „нашу децу” и малтене све што чине на јавној сцени раде то због „наше деце”.

Када су енглески новинари после 1945. године упитали кћерку адмирала Деница, команданта немачких подморничких снага и команданта Ратне морнарице у Другом светском рату, зашто није од свог оца затражила да барем један син, а њен брат, буде повучен на копно, а оба Деницова сина били су команданти подморница на Атлантику, где се знало да је само питање времена када ће бити потопљени, она је одговорила да јој тако нешто није ни падало на памет. И оба сина адмирала Деница су погинули са својим подморницама.

Све ово што се у последња три месеца догађа у Србији показује да је криза не само политичка, економска, идеолошка, већ и морална. Морална у смислу распадања традиционалних вредности, а да ли су те промене добре, или нису, то данас још нико не зна. Додамо ли томе и идеолошку кризу, недостатак идеја водиља у политици и култури добијамо слику друштва које је нестабилно и у структурама и у главама грађана и које нема буквално ни једног ауторитета пред собом.

Наравно да се политичка патологија сада устремила на радикале, али томе су сами криви. Нанизали су изборне поразе, излудели своје активисте, збунили своје гласаче, окрњили чланство. Радикали помало личе на стари храст којег обарају, док остале српске странке формирају проређену тарабу. Но, можда је управо ово време чистиштва и за све остале странке. Иако иза кризе партија настаје демократија мишљења, која је по природи крхка, нестабилна, па чак и каприциозна. Подложна је усхићењима, али и разочарањима.

Јер, некада су у историји српски политичари заузимали нове територије, данас једва могу да заузму сто у неком ресторану, ако га нису претходно резервисали...

[објављено: 13/09/2008]